

enedes om at affatte Listen saaledes. Det tror jeg ikke vil ske, hvis Loven fastsætter den d'Hondt'ske Metode og derved giver den ene eller den anden Gruppe Betingelser for at faa en Sendemand mere ved Hjælp af Lodtrækning. Som Menneskene er, vil Partiernes Repræsentanter i Sognebestyrelserne udnytte deres Chancer til det yderste for derved at opnaa Lodtrækning i alle Tilfælde, hvor der er Tale om, at dette kan begunstige den ene eller den anden Gruppe i et Sogneraad. Snarere kunde det siges, at man, selv om man anvender den største Brøks Metode, ved en behændig Fordeling af Stemmerne i hvert Fald ofte vil kunne fremkalde Lodtrækning, saa snart der er Tale om at vælge et mindre Antal, end der er Valgmænd. Der er ikke Tvivl om, at der ogsaa til den største Brøks Metode knytter sig Vanskeligheder, dog ikke nær saa store som ved den foreslaede. Disse Vanskeligheder vil man ikke kunne komme ud over uden visse Ændringer i Grundlovsforslaget, om hvilke der vil være Grund til at forhandle paa et andet Sted. Men saaledes som Ministeren stillede sig overfor hele Spørgsmaalet om de to Metoder, forstod jeg det, som om han i Virkeligheden ikke er uvillig til at forhandle om at gaa over fra den d'Hondt'ske til den største Brøks Metode. Jeg haaber derfor, at vi kan komme til en Drøftelse baade med Hensyn til Valget af Sendemænd, Valget af Valgmænd og med Hensyn til selve Lands-tingsvalget.

Dernæst gjorde den højtærede Minister nogle Bemærkninger om det bundne Omvalg og søgte atter at forsvare det, selv om han ikke gik dybt ind paa Sagen. Forsvaret var i Virkeligheden kun det samme, som atter og atter gentages, at det bundne Omvalg sikrer, at Flertallet af de afgivne Stemmer bestemmer, hvem der skal være Rigsdagsmand for Kredsen. Men dette er dog, det tror jeg, enhver, der ser lidt nøjere paa Sagen, vil indrømme, kun en Talemaade, hvorved man mener at kunne skyde Spørgsmaalet bort, men som aldeles ikke svarer til det virkelige Forhold. I mangfoldige Tilfælde vil der ved det andet Valg blive afgivet langt færre Stemmer end ved det første Valg; og den valgte Repræsentant vil lige saa godt komme til at sidde som et Udtryk

for et Mindretal, som hvis der havde været Valg uden Anvendelse af Omvalg. Derfor ser jeg stadig ikke, at dette Forsvar for det bundne Omvalgssystem har nogen som helst virkelig Værdi. Ministeren siger, at det frie Omvalg er overflødig; det vil kun være at lade Partierne faa Lov til at foranstalte, saa at sige paa Statens Bekostning, et Prøvevalg. Nej, det vil det ikke være, men det vil være at lade Vælgerne i bestemte Kredse faa Lejlighed til at mønstre deres Styrke, hvor dette er nødvendigt, for at de kan tage deres Standpunkt paa en rimelig Maade ved det følgende endelige Valg. Erfaringen i alle Lande, hvor man har anvendt Omvalgssystemet, taler til Fordel for det frie Omvalgssystem i Modsætning til det bundne. Det kom Ministeren ikke ind paa. Jeg fremførte adskilligt i den Henseende i Lørdags, og jeg tror, at hvor man foretager en Sammenligning, vil dette holde Stik. Erfaringen viser ikke blot, at den endelige Fordeling af Mandaterne bliver langt mere uretfærdig ved Anvendelsen af det bundne Omvalg end ved Anvendelsen af det frie, men ogsaa, at der bliver lagt en helt anden Tvang paa Vælgerne i de enkelte Kredse, en Tvang, der atter og atter føles som ubehagelig. Jeg ser ikke rettere, end at dette System er dømt ved de Forsøg, man har anstillet med det. Det vilde dog være en lille Smule ærgerligt, om vi herhjemme i Danmark paa et Tidspunkt, hvor man i Tyskland over hele Linien forkaster dette System som ubrugeligt, skulde trække i disse aflagte tyske Klæder nu, da vi skal til at omdanne vor Valglov. Blandt de forskellige Valgsystemer, Menneskene har udfundet, er der adskillige, der i højere eller mindre Grad nærmer sig til Lotterispil om, hvem der skal være Rigsdagsmand. Det forekommer mig, at det bundne Omvalgssystem hører til de Systemer, om hvilke det i højeste Grad kan siges, at det er et Spil i Lotteriet om, hvorledes Valget skal gaa i en stor Række af Landets Kredse og om den samlede Repræsentation for Folket. Men jeg antager, at vi ogsaa paa dette Punkt vil komme til en Forhandling i Udvalget, og dertil kommer jo, at hele Spørgsmaalet om bundet eller frit Omvalg eller slet intet Omvalg i meget høj Grad taber sin Betydning, hvis man virkelig kommer ind paa